

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpata Jucov Maria și de către avocații acesteia Patlaciuc Veronica și Bobu Petru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, în cauza penală privind-o pe

Jucov Maria xxxx, născută la xx xx xxxx, originară și domiciliată în r-nul xxxx s. xxxx str. xxxx nr. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.09.2017 – 06.02.2018;

Instanța de apel: 28.02.2018 – 21.05.2018;

Instanța de recurs: 26.09.2018– 12.03.2019.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 06 februarie 2018, Jucov Maria a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.179 alin.(2) Cod penal la 1 an închisoare, în penitenciar pentru femei.

În baza art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Jucov Maria la data de 20 mai 2017, în jurul orei 17:30 a sărit gardul și apărut fără drept în domiciliul lui Mihail și Olga Mocanu, situată în s. xxxx, raionul xxxx unde, adresându-le injurii și amenințări însoțite cu acte de violență și anume, aplicându-le lovituri cu o sapă cu coadă din lemn peste diferite părți ale corpului, cauzându-le leziuni și anume - conform raportului de expertiză medico-legală nr.122-D din 26.06.2017, la Mihail Mocanu, la momentul examinării din 23.05.2017, au fost depistate excoriații la baza degetului 1 a mâinii drepte, partea laterală a gabei piciorului drept, gamba piciorului stâng, care puteau fi cauzate în urma acțiunii traumatice a unor obiecte dur-contondente la impact, ce nu generează dereglări de sănătate mai mult de 6 zile, ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată iar conform raportului de expertiză medico-legală nr.123-D din 26.06.2017, la Olga Mocanu au fost depistate

excoriații a picioarelor, echimoze în regiunea omoplatului drept, coapsa piciorului stâng, gamba piciorului stâng, care puteau fi cauzate în urma acțiunii traumatice a unor obiecte dur-contondente la impact, ce nu generează dereglări de sănătate mai mult de 6 zile, ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată iar la cerința proprietarilor de a părăsi domiciliul, Jucov Maria nu se supunea, lezându-le dreptul la inviolabilitatea domiciliului garantat de art.8 §1 a Convenției și art.29 din Constituția RM.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

- *părțile vătămate Mihail Mocanu și Mocanu Olga*, care au solicitat casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care părțile vătămate Mihail Mocanu și Mocanu Olga să fie recunoscuți ca părți civile și să fie dispusă încasarea din contul inculpatei Jucov Maria a prejudiciului material în mărime de 20 000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei, invocând în motivarea apelului argumentele că, fiind în calitate de părți vătămate în această cauză penală nu le-au fost explicate drepturile sale privind posibilitatea de a se constitui ca părți civile și de a solicita de la inculpata Jucov Maria restituirea prejudiciului cauzat prin infracțiune, or, părților vătămate Mihail Mocanu și Mocanu Olga le-au fost cauzate prejudicii de ordin material și moral.

Astfel, părțile vătămate sunt îndreptățite să solicite despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat prin suferințele produse de acțiunile inculpatei.

- *avocatul Patlaciuc Veronica în numele inculpatei*, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, de achitare, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii, invocând următoarele argumente:

- violarea domiciliului este o infracțiune săvârșită cu intenție, scopul fiind imixtiunea în viața personală a cetățeanului;

- în speță, inculpata a fost nevoită doar să pășească pe teritoriul vecinilor, pentru a canaliza scurgerea apei, care inunda grădina, domiciliul presupune locuința persoanei și nu terenul aferent;

- cu referire la violență, s-au constatat vătămări corporale neînsemnate, atât la pretinsele părți vătămate cât și la inculpata Jucov Maria, și astfel concluzia instanței, că inculpata i-a lovit pe aceștia, este neîntemeiată, deoarece Mihail Mocanu a declarat că loviturile au fost primite în timpul altercațiilor, când a încercat să le despartă;

- apărarea a indicat că, chiar dacă este prezentă o faptă social-prejudiciabilă, aceasta poate fi pedepsită în conformitate cu art.355 Cod contravențional, adică samavolnicia. Prin urmare, acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Jucov Maria de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal – *violarea de domiciliu după indicii calificativi pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, precum și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, cu aplicarea violenței.*

Instanța de apel a indicat, că vinovăția inculpatei este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, astfel, reținând că, prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina acesteia rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, vinovăția inculpatei Jucov Maria în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal se confirmă prin declarațiile părților vătămate Mihail Mocanu și Mocanu Olga, ale martorilor Jucov Elena, Stratu Vladimir, precum și probele scrise: plângerea lui Mihail Mocanu; informația telefonică a cet. Mihail Mocanu; procesul-verbale de cercetare la fața locului din 20.05.2017 și fototabelul; copiile pașaportului tehnic al bunului imobil amplasat în com. xxxx str. xxxx nr. xx; raportul de constatare medico-legală nr.263 din 23.05.2017 și raportul de expertiză medico-legală nr.123-D din 26.06.2017, prin care sa constatat că lui Mocanu Olga i-au fost cauzate leziuni corporale în rezultatul acțiunii traumatice, ce au dus la dereglarea sănătății mai mult de 6 zile și, în baza acestui criteriu, se clasifică ca vătămării corporale neînsemnate; raportul de constatare medico-legală nr.264 din 23.05.2017 și raportul de expertiză medico-legală nr.122-D din 26.06.2017, prin care sa constatat că lui Mocanu Mihail i-au fost cauzate leziuni corporale în rezultatul acțiunii traumatice, ce au dus la dereglarea sănătății mai mult de 6 zile și, în baza acestui criteriu, se clasifică ca vătămării corporale neînsemnate; raportul de constatare medico-legală nr.255 din 22.05.2017 și raportul de expertiză medico-legală nr.124-D din 26.06.2017, prin care sa constatat că lui Jucov Maria i-au fost cauzate leziuni corporale în rezultatul acțiunii traumatice, ce au dus la dereglarea sănătății mai mult de 6 zile și, în baza acestui criteriu, se clasifică ca vătămării corporale neînsemnate; procesul-verbal de examinare a obiectului din 29.08.2017.

Totodată, a specificat instanța de apel că, solicitarea apărării privind achitarea inculpatei Jucov Maria din motiv că acțiunile acesteia nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, nu poate fi admisă or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente, prin care se dovedește vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatei, considerându-le neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, or, acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanță, care combat în întregime versiunea inculpatei.

La fel, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și, în conformitate cu prevederile art.art.7, 75 Cod penal, a ținut cont de circumstanțele cauzei, persoana inculpatei, gravitatea infracțiunii comise care face parte din categoria celor mai puțin grave, de comportamentul acesteia în timpul și după comiterea infracțiunii, de faptul că nu a recunoscut vinovăția, se caracterizează satisfăcător la locul de trai, ajungând la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă fără izolare de societate cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune.

Instanța de apel a apreciat critic solicitarea părților vătămate cu privire la încasarea din contul inculpatei în beneficiul acestora a prejudiciului material cât și a prejudiciului moral.

Sub aspectul vizat, instanța de apel a reținut că în ședința de judecată din 17.10.2017, părților le-au fost explicate drepturile și obligațiile procesuale în conformitate cu prevederile art.359 Cod de procedură penală. Acest fapt a fost consemnat în procesul-verbal de judecată (f.d.107 – verso). Obiecții la procesul-verbal respectiv nu au fost depuse. De asemenea, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată (f.d.17), procesul-verbal de comunicare a drepturilor și obligațiilor și confirmarea din 23.06.2017 (f.d.18-19), părților vătămate Mihail Mocanu și Mocanu Olga li s-au explicat drepturile și obligațiile procesuale pe care le au și faptul că sunt în drept de a depune acțiune civilă.

Potrivit prevederilor art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Conform art.221 alin.(1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. (5) Persoana care nu a intentat acțiunea civilă în cadrul procesului penal are dreptul de a intenta o asemenea acțiune în ordinea procedurii civile. Dacă acțiunea civilă intentată la instanța civilă a fost respinsă, reclamantul nu are dreptul de a intenta aceeași acțiune în cadrul procesului penal. Dacă acțiunea civilă a fost respinsă în cadrul procesului penal, reclamantul nu are dreptul să intenteze aceeași acțiune în ordinea procedurii civile. Instanța de apel a menționat că o astfel de cerere nu a fost formulată în instanța de fond până la finisarea cercetării judecătorești de către părțile vătămate. În acest sens părțile vătămate au dreptul să înainteze o astfel de acțiune în ordinea procedurii civile.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, inculpata Jucov Maria cât și avocații acesteia Patlaciuc Veronica și Bobu Petru, au declarat recurs ordinar, prin care invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și art.6 CEDO, solicită casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului declarat, recurenții au invocat că, instanța de apel, la motivarea soluției de respingere a apelului, a preluat argumentele specificate în soluția anterioară, fără a se expune explicit asupra argumentelor apelantului.

În context, recursul este axat pe aceleași afirmații, care au fost invocate și în apel.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat de către recurenți, prin care solicită ca acesta să fie declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit conținutului recursului declarat, recurenții invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Verificând actele cauzei, raportate la decizia recurată și criticile recurenților, instanța de recurs conchide că toate alegațiile formulate de aceștia sunt vădit neîntemeiate, iar soluția instanței de apel este corectă și legală, în contextul ce urmează se vor puncta raționamentele care au stat la baza acestei concluzii.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că, invocând eroarea de drept prevăzută de pct.6), recurenții menționează despre faptul că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra tuturor motivelor din cererea sa de apel, însă afirmațiile aduse în recurs sânt de ordin general și declarativ.

Respectiv, în atare situație, Colegiul penal lărgit, reieșind din practica sa constantă, va respinge, ca nefondate, alegațiile recurenților în această parte, reiterând faptul că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de către instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente.

Colegiul penal nu reține drept corectă poziția recurenților, precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, având în vedere că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod obligatoriu expunerea amănunțită asupra tuturor elementelor de fapt menționate de părți, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei hotărâri motivate.

În desfășurarea aceleiași idei, instanța de recurs mai specifică că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu prevederile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

Ținând seama de aceste prevederi, Colegiul penal lărgit constată că ambele instanțe de judecată au motivat concluzia de vinovăție a lui Jucov Maria și corect au calificat acțiunile acesteia în baza art.179 alin.(2) Cod penal, ca violare de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, precum și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, cu aplicarea violenței.

Temeiurile invocate de recurenți referitor la nevinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii imputate sunt neîntemeiate, deoarece atât prima instanță, cât și instanța de apel au motivat condamnarea prin faptul că, învinuirea a prezentat suficiente probe, care cert dovedesc vinovăția acesteia în săvârșirea infracțiunii imputate.

În acest context instanța de recurs menționează că, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

După cum rezultă din teoria dreptului penal, *latura obiectivă* a violării de domiciliu include fapta prejudiciabilă care i-a forma acțiunii sau inacțiunii - pătrunderea fără consimțământul victimei, rămânerea ilegală, refuzul de a-l părăsi, la cererea victimei.

În speță cert s-a constatat că, inculpata a pătruns ilegal, fără consimțământul părților vătămate, în domiciliul acestora (teren), situat în s. Cărpineni, raionul Hîncești, unde adresându-le injurii și amenințări însoțite cu acte de violență și anume, aplicându-le lovituri peste diferite părți ale corpului, fapt confirmat prin declarațiile părților vătămate Mocanu Mihail și Mocanu Olga și a martorilor Jucov Elena și Stratu Vladimir, și a inculpatei care a recunoscut faptul că, Jucov Maria se afla în grădina părților vătămate, în acest sens sărind gardul. Astfel, Mocanu Olga i-a solicitat inculpatei să se deplaseze pe teritoriul său, însă ultima nu a reacționat la această solicitare. Inculpata s-a deplasat în grădina ce îi aparține după altercațiile petrecute și doar după ce partea vătămată Mocanu Mihail a menționat că va solicita ajutorul poliției.

În sensul dat, Colegiul penal lărgit reține că, prin acțiunile sale inculpata a realizat *latura obiectivă* a infracțiunii de care a fost recunoscută vinovată, adică pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul, fără consimțământul victimei.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art.179 Cod penal se caracterizează prin intenție directă, motivul infracțiunii poate fi diferit. În speță, se atestă cu certitudine intenția inculpatei de a pătrunde fără consimțământul părților vătămate în domiciliul acestora (pe teren), urmărind scopul de a-i maltrata. Varianta agravantă a violării de domiciliu, prevăzută la alin.(2) art.179 Cod penal, presupune săvârșirea acestei infracțiuni cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei. Pentru a fi aplicată răspunderea în baza normei menționate, este necesar ca violența sau amenințarea cu violența să urmărească scopul violării de domiciliu și să se aplice înainte de a se consuma violarea de domiciliu. Din circumstanțele de fapt reținute de instanțele de fond, din declarațiile părților vătămate și a martorilor, rezultă că inculpata a aplicat violența față de părțile vătămate, adresându-le injurii și amenințări însoțite cu acte de violență, aplicându-le lovituri peste diferite părți ale corpului.

Astfel, din probele analizate instanța de apel a constatat cu certitudine, că inculpata Jucov Maria la data de 20.05.2017 a sărit gardul, pătrunzând fără consimțământul proprietarului pe terenul părților vătămate Mihail și Olga Mocanu, aplicând față de aceștia violență fizică, a violat domiciliul (terenul) persoanei, refuzându-l de a-l părăsi la cererea acestora, conform pct.11) art.6 Cod de procedură penală, prin noțiunea de domiciliu avându-se în vedere și orice teren privat.

Sesizarea recurențelor cu referire la faptul că, terenul aferent nu poate fi echivalat cu noțiunea de domiciliu, a fost examinată de către Curtea Constituțională și respinsă prin decizia din 11 februarie 2019 nr.20g/2019.

Prin urmare, se constată că, în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția lui Jucov Maria, după cum rezultă din sentința primei instanțe și decizia instanței de apel, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt, și-au motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în mod obiectiv.

Reieșind din considerentele expuse supra, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erorile de drept invocate în recurs de către

recurenți, care ar genera casarea deciziei adoptate în sensul invocat, fapt ce impune respingerea, ca inadmisibil a recursului ordinar declarat.

9. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către inculpata Jucov Maria și de către avocații acesteia Patlaciuc Veronica și Bobu Petru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, în cauză penală privind-o pe **Jucov Maria xxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 25 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico